

ตำบลบางจะเกร็ง

กับการขับเคลื่อนการอนุรักษ์

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ในท้องถิ่น

ร่วมขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น

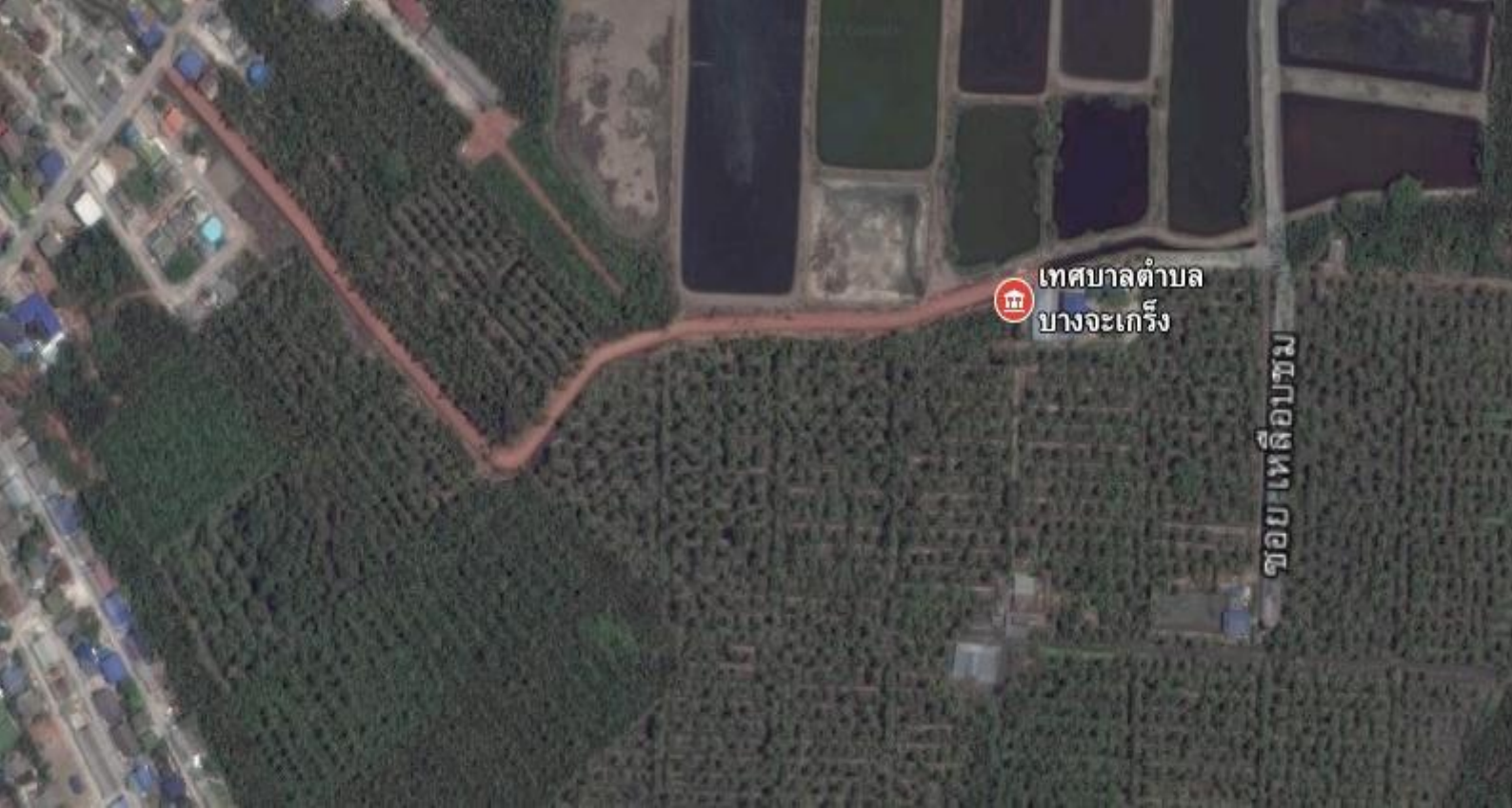
คำนำ

เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง เป็น ๑ ใน ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของพื้นที่ดอนหอยหลอด และเป็นหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายหลักในการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิธีการใช้ดัชนีวัดความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Health Index-BHI) เพื่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด ในพื้นที่ SLBT ในการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมได้การนำเอาประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพสอดแทรกเข้าสู่ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานจัดการพื้นที่ ตลอดจนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักในภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อไป

ด้วยความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก ได้มอบหมายให้สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยดำเนินการศึกษาด้วยความร่วมมือจากชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ จนถึงสิ้นสุดเดือนธันวาคม ๒๕๖๑

การดำเนินงานโครงการฯ ในช่วงระยะแรกนั้น ได้ให้ความสำคัญในการจัดเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่เหมาะสม ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานในระดับพื้นที่ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การศึกษาและทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประชุมหารือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ ได้รวบรวมและจัดข้อมูลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและข้อคิดเห็นจากการดำเนินงานที่ผ่านมาไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระยะต่อไป

สิงหาคม ๒๕๖๐

๑.รู้จักตำบลบางจะเกร็ง

■ ข้อมูลทั่วไป

ตำบลบางจะเกร็ง เป็นพื้นที่ปากแม่น้ำ และปากอ่าวแม่กลอง ทะเลอ่าวไทย ครอบคลุมพื้นที่ ๖.๖๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๑๕๖ ไร่

สภาพภูมิณีเวศในเขตน้กร่อยเป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างทะเลอ่าวไทยกับแม่น้ำแม่กลอง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติจากปรากฏการณ์น้ำขึ้นและน้ำลง พื้นที่ทำเกษตรสวนมะพร้าว ๘๕ ไร่ ทำประมง ๓,๑๓๙ ไร่

■ ความหลากหลายทางชีวภาพ ศักยภาพ และภัยคุกคาม

บางจะเกร็งมีศักยภาพด้านระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ บริเวณชายฝั่งเป็นดินโคลนปากแม่น้ำมีความเค็มปานกลางถึงเค็มจัด เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์เล็ก เช่น หอยหลอด หอยตลับ หอยแครง หอยครง และปลาหู มีพันธุ์ไม้ป่าชายเลน ได้แก่ โกงกาง แสม ประสัก ตะบูน ต้นจะเกร็ง เป็นแหล่งกำเนิดที่อยู่อาศัย ที่หลบภัยของสัตว์น้ำวัยอ่อน ด้วยวิถีชีวิตและเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ที่มีการใช้ฐานทรัพยากรในการดำรงชีวิต จากการประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง ประมงน้ำตื้น เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย เช่น ปูทะเล กุ้งทะเล ปลากระพง เป็นต้น รวมถึงการหาหอยหลอด ส่งผลให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพที่หลากหลายบนฐานทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น กลุ่มแปรรูปอาหารทะเล แปรรูปสมุนไพร ทำขนม สานตะกร้า ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก กลุ่มที่ปักโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์ กลุ่มบ่อเลี้ยงกุ้ง หอย ปู ฯลฯ

นอกจากนี้ ด้วยประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของชาวบ้านบางจะเกร็ง คือ ประเพณีทำบุญกลางบ้าน แห่เรือสำเภา ประเพณีแห่ธงธงตะขาบของชาวมอญ และประเพณีจุเมี่ยง และสถานที่ที่ชุมชนให้ความเคารพและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ คือ โบสถ์ฝังมุก วัดศรัทธาธรรม หรือที่ชาวบ้าน เรียกว่า “วัดมอญ” เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปจำลองหลายองค์ พระประธานรูปหล่อพระพุทธรชินราช วัดบางจะเกร็งเป็นที่ประดิษฐาน “หลวงพ่อดิลา” ศิลปะโบราณสมัยทวารวดี

ปัจจุบัน พื้นที่เกิดภัยคุกคามทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำคัญ ได้แก่ การกัดเซาะชายฝั่ง การบุกรุกทำลายป่าชายเลน การจับสัตว์ทะเลและใช้เครื่องมือประมงที่ไม่เหมาะสม สิ่งปลูกสร้างรุกล้ำ ชายะ ปริมาณปลาทูในอ่าวแม่กลองที่ลดจำนวนลงจนแทบจะไม่มี จากขีดความสามารถของการผลิตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้วิถีชีวิตการดำรงชีวิตของชาวบ้านมีการเปลี่ยนแปลงไป

■ นโยบาย ทิศทาง และแผนการพัฒนาท้องถิ่น

ตำบลบางจะเกร็งได้กำหนดวิสัยทัศน์ตำบลไว้ว่า “ประชาชนมั่งคั่ง ธรรมชาติดียั่งยืน พลิกฟื้น ภูมิปัญญา พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน” และได้จัดทำแผนพัฒนาตำบลไว้สำหรับการปฏิบัติงานและ บริการสาธารณะแก่ประชาชน ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ด้าน ได้แก่

- (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- (๒) การพัฒนาสาธารณสุข ส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา กีฬา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (๓) การจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
- (๔) การส่งเสริมเกษตรกรรม การประมง การลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
- (๕) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- (๖) การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นข้างต้น มีความเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมกับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่ง ทต.บางจะเกร็ง มีแผนงานและแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

- การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชน ด้วยโครงการลดมลภาวะใส่ใจสิ่งแวดล้อม และโครงการใส่ใจแหล่งน้ำโดยใช้ แผนงานสาธารณสุขในการดำเนินงาน
- เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ทางระบบนิเวศ ด้วยการจัดโครงการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำสู่แหล่งน้ำ สาธารณะ โครงการรณรงค์ปลูกป่าชายเลน โดยใช้แผนงานการเกษตรดำเนินการ

๒. ประชุมหารือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน

การจัดประชุมหารือการดำเนินงานการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นการประชุมหารือแบบมีส่วนร่วม ไม่เป็นทางการ เน้นการแนะนำรายละเอียดการดำเนินงาน ผสมผสานการเรียนรู้ความเข้าใจความหลากหลาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมในมุมมองต่างๆ

ตำบลบางจะเกร็ง กำหนดการจัดประชุมหารือฯ ขึ้นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม ทต.บางจะเกร็ง ตั้งแต่เวลา ๐๙:๐๐-๑๒:๐๐ น. กิจกรรมประกอบด้วย การนำเสนอข้อมูลรายละเอียดการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นการทบทวนข้อมูลพื้นที่ดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพคืออะไร...จะจัดการให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไรการระดมความคิดเห็นและแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นในระยะต่อไป

ผู้เข้าร่วมการประชุมหารือ ประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายท้องถิ่น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ สมาชิกสภาเทศบาล/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนฝ่ายท้องถิ่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มกิจกรรม/ประชาชนในพื้นที่ ผู้แทนหน่วยงานความร่วมมือ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๓๔ คน แบ่งเป็นชาย ๒๓ คน หญิง ๑๑ คน

■ กล่าวต้อนรับและเปิดการประชุม

นายสุเกษม ไ้วสกุล นายกเทศมนตรีตำบลบางจะเกร็ง กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม ใจความสำคัญว่าตำบลบางจะเกร็ง มีต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และหลากหลาย จึงเป็นฐานทรัพยากรให้ประชาชนในพื้นที่ได้พึ่งพิงและใช้ ดำรงชีวิตมาตั้งแต่อดีต แต่ปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและประชาชนฉวยโอกาสใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งเป็นภัยคุกคามสำคัญส่งผลให้เกิด การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เห็นได้จากปริมาณพืช และสัตว์น้ำที่ลดลงอย่างมาก

นายธีระ เหลียวสุธีร์ นายอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ประธานเปิดการประชุมกล่าวว่ารู้สึกยินดีที่เห็น ผู้บริหาร ผู้แทนฝ่ายท้องถิ่น ฝ่ายปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และคณะบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนการ อนุรักษ์ความหลากหลายของท้องถิ่นในพื้นที่ตอนหอยหลอด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างศักยภาพองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและทุกฝ่ายในการป้องกันและใช้ ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภูมินิเวศ

นั้นๆ การประชุมฯ ในวันนี้ จะเป็นโอกาสอันดีที่มีการหยิบยกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพ มากระตุ้นเตือน พร้อมสร้างความรู้ความเข้าใจ ด้วยกระบวนการศึกษาและพัฒนาคู่มือฯ สอดแทรก เข้าสู่ภารกิจของท้องถิ่นในและผลักดันเรื่องนี้ให้เข้าสู่ภารกิจของท้องถิ่นเพื่อยกระดับการจัดการ ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

■ ความเป็นมาและการดำเนินงานโครงการ

นางสาววิลาวรรณ น้อยภา ผู้จัดการโครงการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ได้กล่าวชี้แจงข้อมูลการดำเนินงานโครงการและรายละเอียดสำคัญในการเข้ามาดำเนินงานในพื้นที่ดอนหอยหลอดและตำบลบางจะเกร็ง เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการและนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญของการดำเนินงานการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น ดังนี้

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ด้วยความร่วมมือกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก มอบหมายให้สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ศึกษาและพัฒนาวิธีการและเครื่องมือขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น ด้วยความร่วมมือจากชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคีที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่โครงการ ๒ แห่ง คือ พื้นที่ดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม ครอบคลุม อปท. ๔ แห่ง ได้แก่ ทต.บางจะเกร็ง อบต.บางแก้ว อบต.คลองโคน อบต.แหลมใหญ่ และค้ังบางกะเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ครอบคลุม อปท. ๖ แห่ง ได้แก่ อบต.บางกะเจ้า อบต.บางกอบัว อบต.บางน้ำผึ้ง อบต.บางกระสอบ อบต.บางยอ และ อบต.ทรงคนอง โดยมีกิจกรรมหลัก ได้แก่ ศึกษาวิเคราะห์การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด การสำรวจและประเมินความหลากหลายทางชีวภาพและลักษณะทางสิ่งแวดล้อม การพัฒนาตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ (BHI) การออกแบบวิธีการใช้ดัชนีความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ (BHI) ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาคู่มือฯ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) และเสนอทางเลือกในการพัฒนาพื้นที่

โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินงานโครงการที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (๒) ความเข้าใจและตระหนักของผู้บริหารท้องถิ่น บุคลากรท้องถิ่น และผู้นำชุมชนถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม
- (๓) แนวทางสำหรับการวางแผน ติดตามผล และบริหารจัดการพื้นที่ที่ให้ความสำคัญและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- (๔) คู่มือการดำเนินงานบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาจังหวัด

■ แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพคืออะไร..
จะจัดการให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร

รศ.ดร.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ องค์ความรู้และข้อมูลการสำรวจความหลากหลายในพื้นที่กรณีศึกษาที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพมีสาระสำคัญ โดยสรุปกล่าวคือ

จากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก โดยมีจุดมุ่งหมายในการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ว่า “สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันในอนาคตที่ยั่งยืนของโลก นอกจากนั้น ที่ประชุมสหประชาชาติยังให้ความสำคัญกับเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมายและแตกต่างกันทั่วโลก หรือการที่มีชนิดพันธุ์ (Species) สายพันธุ์ (Genetic) และระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก

- ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ (Species diversity) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์แต่ละชนิดที่มีอยู่ในพื้นที่หนึ่งๆ เช่น หอย สุนัข แมว เสือ มะม่วง และชมพู เป็นต้น
- ความหลากหลายทางสายพันธุ์หรือพันธุกรรม (Genetic diversity) สิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกันจะมีลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างกันอย่างหลากหลายในสายพันธุ์ เช่น ข้าวมีสายพันธุ์นับพันชนิด
- ความหลากหลายทางระบบนิเวศ (Ecosystem diversity) หมายถึง สภาวะแวดล้อมที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ รวมไปถึงสิ่งไม่มีชีวิตอื่นๆ เช่น ระบบนิเวศทางบก ทางทะเล และทางน้ำๆ

พื้นที่ดอนหอยหลอดเป็นระบบนิเวศปากแม่น้ำ มีนิเวศวิทยาของทะเลตมหรือทะเลโคลน สิ่งมีชีวิตเด่น คือ หอยหลอด หอยตลับ หอยแครง เป็นต้น การวัดความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ วัดได้จากความสมบูรณ์ของถิ่นที่อยู่อาศัย ความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ที่มีอยู่ รวมถึงชนิดพันธุ์สำคัญที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในพื้นที่ ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพนี้จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและการจัดทำแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับท้องถิ่นได้

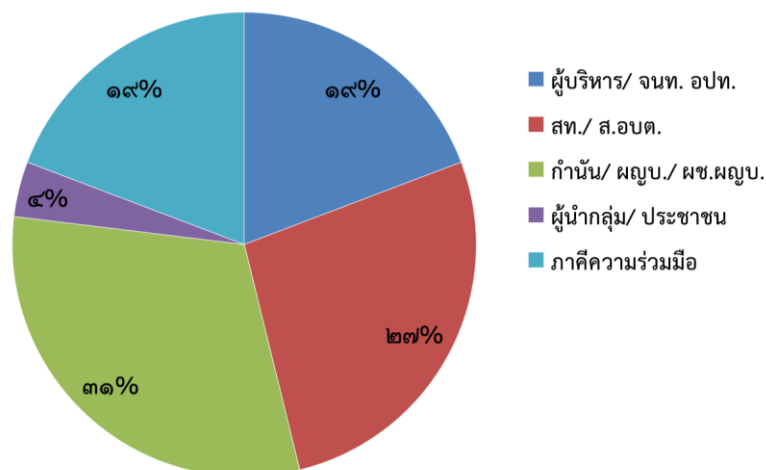

■ ระดมความคิดเห็นและแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นในระยะต่อไป

คุณธนพล เพ็ชรมะลิ เจ้าหน้าที่อาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ได้สรุปและดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม ตลอดจนแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นในระยะต่อไป โดยมีรายละเอียดและสรุปข้อคิดเห็นจากการประชุมหารือการดำเนินงานดังนี้

การจัดประชุมครั้งนี้ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ๓๑% รองลงมา ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ๒๗% ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๙% หน่วยงานภาคีความร่วมมือ ๑๙% ผู้นำกลุ่มและประชาชน ๔% ตามลำดับดังภาพ

ภาพแสดง สัดส่วนผู้เข้าร่วมประชุมหารือการดำเนินงานฯ ตำบลบางจะเกร็ง

โดยผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อคิดเห็นต่อแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

- สร้างจิตสำนึก องค์ความรู้ที่ถูกต้องให้กับกลุ่มผู้นำชุมชน เพื่อถ่ายทอดให้ชาวบ้านเข้าใจ และเห็นประโยชน์และโทษจากการใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้หล่อเลี้ยงการดำรงชีวิตของชาวบ้านมาจนถึงทุกวันนี้
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเยาวชนและสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ การศึกษาพันธุ์สัตว์และพืชในท้องถิ่น เพื่อช่วยกันปลูกฝัง

จิตสำนึกตั้งแต่ยังเด็ก และยกระดับพัฒนาให้เป็นอาสาสมัครอนุรักษ์ดอนหอยหลอดในอนาคต เพื่อเป็นนักถ่ายทอดความรู้ที่สามารถอธิบายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในพื้นที่ให้นักท่องเที่ยว

- ยินดีจะบูรณาการความร่วมมือของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๔ ตำบลที่จะต้องดำเนินกิจกรรม สร้างกฎกติกา การใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรร่วมกัน สะท้อนข้อมูลทั้งด้านบวกและลบเพื่อร่วมกันจัดการให้เหมาะสม
- เสนอประเด็นให้มีการศึกษาสัตว์จำพวก “เสือปลา นาก พังพอน ค่างควมแม่ไก่” ในท้องถิ่นว่ามีสถานการณ์และสถานะอยู่ในระดับใด และนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของพื้นที่และดำเนินการจดทะเบียนเพื่อป้องกันสิทธิ
- เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและระบบนิเวศ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
- นำแผนความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นวาระแห่งชาติที่ทุกคน ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินงานตาม
- ปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแผนงานที่รองรับการแก้ปัญหาที่เกิดจากความเดือดร้อนของชาวบ้าน แต่ยังขาดการวางแผนงานที่ความยั่งยืน

■ ประมวลภาพการประชุมหารือฯ ตำบลแหลมใหญ่

■ รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน/ชุมชน
๑	นายสุขเกษม โง้วสกุล	นายกเทศมนตรีตำบลบางจะเกร็ง
๒	นายเพชรรัตน์ เจริญผล	รองนายกเทศมนตรีตำบลบางจะเกร็ง
๓	นายบรรยง เปรณาวิน	รองนายกเทศมนตรีตำบลบางจะเกร็ง
๔	นายตรีทศ วิลัยเลิศ	เลขานายกเทศมนตรีตำบลบางจะเกร็ง
๕	นายกิตติพัฒน์ คงรักษา	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๖	นายสุภาพ งามแม่น	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๗	นายเชียน น้ำเงิน	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๘	นายบุญส่ง จิตทงศ์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๙	นางไพฑูรย์ พุกกลิ่น	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๑๐	นายวสันต์ นาคขันทอง	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๑๑	นายวัฒน์ พุกกลิ่น	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๑๒	นางเขมิกา เปรณาวิน	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
๑๓	นายนิพัทธ์ คล้าจิต	กำนันตำบลบางจะเกร็ง
๑๔	นายสาธิต ประเสริฐบุกุล	สารวัตรกำนันตำบลบางจะเกร็ง
๑๕	นายอรุณ รักชาติ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑
๑๖	นางสาวชนิตตา ถนอมชาติ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๒
๑๗	นางสุภาพ คงรักษา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๔
๑๘	นายสมพิศ พรหมพฤษ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๒
๑๙	นายพงศ์ดี สมานธิ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๕
๒๐	นางนฤมล เขยกำเหนิด	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๓
๒๑	นายวันชัย ธรรมนิตยพรหม	ท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
๒๒	นางสาวกัญจนพร วุฒิวรวงศ์	นักวิชาการชำนาญการพิเศษ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒๓	นายภาณุวัฒน์ คงรักษา	ประธานกลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูดอนหอยหลอด
๒๔	นายเอนก ปุณาวิน	เจ้าพนักงานป่าไม้จังหวัดสมุทรสงคราม
๒๕	นางสาวพิชญา เนียมคล้า	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรสงคราม

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน/ชุมชน
๒๖	นายณรงค์ฤทธิ์ เลิศกระเกษตรวิยา	ศูนย์วิจัยประมงอ่าวไทยตอนบนสมุทรสงคราม
๒๗	นายธัญชัย ใจคง	เจ้าหน้าที่ประสานงาน โครงการ SLBT สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
๒๘	นางสาวธัญวรรณ ก.ศรีสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ภาคสนาม โครงการ SLBT สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
๒๙	นางสาวอรอนงค์ ภูบริเพชร	เลขานุการผู้อำนวยการโครงการ SLBT สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
๓๐	นายธนพล เพ็ชรมะลิ	เจ้าหน้าที่อาวุโส สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๑	นางสาววิลาวรรณ น้อยภา	ผู้จัดการโครงการ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๒	นายชัชสกล ธนาติลก	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๓	นายกัมพล ทิพย์รักษา	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
๓๔	นางสาวพรชนก เตี้ยบัวแก้ว	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่แผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย